

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 19/22
V Luxemburgu 27. januára 2022

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-817/19
Ligue des droits humains

Podľa generálneho advokáta Pitruzzellu sú prenos, ako aj všeobecné automatizované a nediferencované spracúvanie údajov PNR zlučiteľné so základnými právami na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov

Naopak, všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov PNR v neanonymizovanej forme je opodstatnené len vzhľadom na vážne, skutočné a aktuálne alebo predvídateľné ohrozenie bezpečnosti členských štátov a pod podmienkou, že trvanie tohto uchovávania bude obmedzené len na dobu, počas ktorej je to nevyhnutne potrebné

Okrem toho prenos údajov uvedených v položke „všeobecné poznámky“ stanovenej v smernici PNR nespĺňa požiadavky jasnosti a presnosti, ktoré vyžaduje Charta

Využívanie údajov PNR predstavuje dôležitý prvok v boji proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti. Na tento účel sa v smernici PNR¹ stanovuje systematické spracúvanie veľkého množstva údajov o cestujúcich v leteckej doprave pri vstupe do Únie a výstupe z nej. Okrem toho článok 2 tejto smernice poskytuje členským štátom možnosť uplatňovať ju aj na lety vnútri EÚ.

Neziskové združenie Ligue des droits humains (LDH) podalo v júli 2017 na Cour constitutionnelle (Ústavný súd, Belgicko) žalobu o neplatnosť zákona z 25. decembra 2016, ktorým sa do belgického práva prebrali smernice PNR a API². Podľa LDH tento zákon nezohľadňuje právo na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov, ktoré zaručuje belgické právo a právo Únie. Uvedené združenie kritizuje jednak veľmi široký charakter údajov PNR a jednak všeobecnú povahu zhromažďovania, prenosu a spracúvania týchto údajov. Uvedený zákon podľa neho zároveň narúša voľný pohyb osôb tým, že rozšírením systému PNR na lety vnútri EÚ nepriamo obnovuje kontroly na hraniciach.

Ústavný súd predložil v októbri 2019 Súdnemu dvoru desať prejudiciálnych otázok týkajúcich sa platnosti a výkladu smerníc PNR a API, ale aj výkladu GDPR³.

Generálny advokát Giovanni Pitruzzella vo svojich dnes prednesených návrhoch predovšetkým spresnil, že keď majú opatrenia zahŕňajúce zásah do základných práv stanovených Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) svoj zdroj v legislatívnom akte Únie, **úlohou normotvorcu Únie je stanoviť základné prvky**, ktoré definujú rozsah takéhoto zásahu. Ďalej pripomína, že ustanovenia stanovujúce alebo umožňujúce poskytovanie osobných údajov fyzických osôb tretej strane, akou je orgán verejnej moci, sa musia v prípade neexistencie súhlasu týchto fyzických osôb a bez ohľadu na následné použitie predmetných údajov považovať za zásah

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/68 z 27. apríla 2016 o využívaní údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 132).

² Smernica Rady 2004/82/ES z 29. apríla 2004 o povinnosti dopravcov oznamovať údaje o cestujúcich (Ú. v. EÚ L 261, 2004, s. 24; Mim. vyd. 19/007, s. 74).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1).

do ich súkromného života, ako aj za zásah do základného práva na ochranu osobných údajov.⁴ Tieto zásahy môžu byť odôvodnené len vtedy, ak sú stanovené zákonom, rešpektujú podstatu obsahu týchto práv a sú pri dodržaní zásady proporcionality nevyhnutné a skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu uznaným Úniou alebo potrebe chrániť práva a slobody iných.

V prvom rade, pokiaľ ide o osobné údaje, ktoré sú leteckí dopravcovia v súlade so smernicou PNR povinní prenášať útvarom informácií o cestujúcich (PIU), generálny advokát uvádza, že rozsah a závažnosť zásahu do základných práv na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov vyplývajúceho z opatrenia, ktorým sa zavádzajú obmedzenia výkonu týchto práv, závisia predovšetkým od rozsahu a povahy údajov, ktoré sú predmetom spracúvania. Preto je identifikácia týchto údajov základnou operáciou, ktorú musí povinne vykonať každý právny základ zavádzajúci takéto opatrenie, a to čo najjasnejším a najpresnejším spôsobom. Po konštatovaní, že použitie všeobecných kategórií informácií, ktoré dostatočne neurčujú povahu a rozsah údajov, ktoré sa majú prenášať, **nesplňa podmienky jasnosti a presnosti** stanovené v Charte, dospel generálny advokát k záveru o **neplatnosti prílohy I bodu 12 tejto smernice** v rozsahu, v akom toto ustanovenie zahŕňa medzi kategórie údajov, ktoré sa majú prenášať, položku „všeobecné poznámky“, ktorá môže zahŕňať akékoľvek informácie zhromaždené leteckými dopravcami v rámci ich činnosti poskytovania služieb, nad rámec tých, ktoré sú výslovne uvedené v ostatných bodoch tejto prílohy I.

Vo zvyšnej časti generálny advokát poukazuje na to, že údaje, ktoré sú leteckí dopravcovia povinní prenášať PIU v súlade so smernicou PNR, sú **relevantné, primerané a nie nadmerné** vzhľadom na ciele sledované touto smernicou, pričom ich rozsah **nepresahuje to, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie týchto cieľov**. Okrem toho sa domnieva, že tento prenos je spojený s **dostatočnými zárukami** zameranými jednak na zabezpečenie toho, aby sa prenášali iba **výslovne uvedené** údaje, a jednak na zabezpečenie **bezpečnosti a dôvernosti** prenášaných údajov. Generálny advokát tiež pripomína, že smernica PNR stanovuje **všeobecný zákaz spracúvania citlivých údajov** vrátane ich zhromažďovania, takže systém PNR poskytuje **dostatočné záruky** umožňujúce v každej fáze spracúvania zhromaždených údajov vylúčiť, že by sa pri tomto spracúvaní mohli priamo alebo nepriamo zohľadňovať chránené vlastnosti.

V druhom rade sa generálny advokát domnieva, že všeobecná a nediferencovaná povaha prenosu údajov PNR a predchádzajúceho posudzovania cestujúcich v leteckej doprave prostredníctvom automatizovaného spracúvania takýchto údajov je zlučiteľná s článkami 7 a 8 Charty, ktoré zakotvujú základné práva na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov. V tejto súvislosti sa osobitne domnieva, že judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa uchovávania údajov a prístupu k nim v odvetví elektronických komunikácií⁵ nemožno preniesť na systém stanovený smernicou PNR. Uvádza tiež, že prijatie systému spracúvania údajov PNR harmonizovaného na úrovni Únie tak pre lety mimo EÚ, ako aj v prípade štátov, ktoré využili článok 2 smernice PNR, pre lety vnútri EÚ, umožňuje zabezpečiť, že spracúvanie týchto údajov bude prebiehať pri dodržaní vysokej úrovne ochrany základných práv uvedených v článkoch 7 a 8 Charty stanovenej touto smernicou.

Generálny advokát vo všeobecnejšej rovine v rámci systému záruk zavedených smernicou PNR zdôrazňuje zásadný význam dohľadu vykonávaného **nezávislým dozorným orgánom**, ktorý má **právomoc overovať zákonnosť tohto spracúvania, viesť vyšetrovania, inšpekcie a audity a riešiť sťažnosti podané ktoroukoľvek dotknutou osobou**. V tejto súvislosti spresňuje, že je nevyhnutné, aby členské štáty pri prebratí tejto smernice do vnútroštátneho práva poskytli svojmu vnútroštátnemu dozornému orgánu **celý rozsah týchto právomocí** tým, že mu poskytnú materiálne a personálne zdroje potrebné na plnenie jeho úloh.

Pokiaľ ide konkrétne o predchádzajúce posudzovanie cestujúcich v leteckej doprave, a to po prvé vo vzťahu k porovnaniu údajov PNR s databázami, ktoré sú relevantné na účely prevencie,

⁴ Pozri najmä rozsudok z 18. júna 2020, Komisia/Maďarsko, [C-78/18](#) (bod 124 a citovaná judikatúra), pozri tiež tlačové komuniké č. [73/20](#).

⁵ Pozri najmä rozsudky z 21. decembra 2016, Télé2 Sverige, [C-203/15 a C-698/15](#) (pozri tiež tlačové komuniké č. [145/16](#)), a zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i., [C-511/18, C-512/18 a C-520/18](#) (pozri tiež tlačové komuniké č. [123/20](#)).

odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti, ktoré tvorí prvú časť tohto posudzovania, generálny advokát uvádza, že pojem „**relevantné databázy**“ sa má vykladať v súlade s požiadavkami jasnosti a presnosti požadovanými Chartou, ako aj so zreteľom na ciele smernice PNR. Tento pojem je podľa neho potrebné vykladať tak, že zahŕňa iba vnútroštátne databázy spravované príslušnými orgánmi, ako aj únijné a medzinárodné databázy priamo využívané týmito orgánmi v rámci plnenia svojich úloh, ktoré okrem toho musia **priamo a úzko súvisieť s cieľmi boja proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti, ktoré sleduje smernica PNR**, čo znamená, že ide o databázy vyvinuté na tieto účely. Po druhé, pokiaľ ide o automatizované spracúvanie údajov PNR na základe vopred stanovených kritérií, ktoré predstavuje druhú časť uvedeného predchádzajúceho posudzovania, generálny advokát sa osobitne domnieva, že takéto spracúvanie nemožno vykonávať pomocou systémov umelej inteligencie s automatickým učením, ktoré neumožňujú odhaliť dôvody, ktoré viedli algoritmus k potvrdeniu kladnej zhody.

Pokiaľ ide v treťom rade o otázku, či právo Únie bráni vnútroštátnym právnym predpisom, ktoré stanovujú všeobecnú päťročnú lehotu uchovávania údajov PNR bez toho, aby sa rozlišovalo, či sa pri dotknutých cestujúcich v rámci predchádzajúceho posudzovania ukázalo alebo neukázalo, že môžu predstavovať riziko pre verejnú bezpečnosť, generálny advokát navrhuje vykladať smernicu PNR v súlade s Chartou v tom zmysle, že uchovávanie údajov PNR, ktoré leteckí dopravcovia poskytli PIU, počas obdobia piatich rokov **po uskutočnení predchádzajúceho posúdenia je prípustné iba vtedy, ak je na základe objektívnych kritérií preukázaný vzťah medzi týmito údajmi a bojom proti terorizmu alebo závažnej trestnej činnosti**. Všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov PNR v neanonymizovanej forme možno odôvodniť len **vzhľadom na závažné ohrozenie bezpečnosti členských štátov, ktoré sa javí ako skutočné a aktuálne trvajúce alebo predvídateľné**, pričom sa týka napríklad teroristických aktivít, **a to pod podmienkou, že trvanie tohto uchovávania bude obmedzené len na dobu, počas ktorej je to nevyhnutne potrebné**.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.